

ÚTVAR: sekce dohledu nad finančním trhem
odbor dohledu odborné péče

VYŘIZUJE: Ing. Alena Eichová, E-mail: alena.eichova@cnb.cz, Tel.: 224 412 120

Komora auditorů České republiky

Opletalova 55

110 00 PRAHA 1

(dále jen „Komora auditorů“)

Praha, 26. 1. 2023

Č. j.: 2023/010968/CNB/580

Sp. zn.: S-Sp-2022/00757/CNB/587

Informace ke zprávě auditora podle §12e zákona o podnikání na kapitálovém trhu

Česká národní banka jako orgán dohledu nad finančním trhem podle zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a orgán dohledu nad kapitálovým trhem podle zákona č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vykonává mimo jiné bankovní dohled podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a dohled nad dodržováním práv a povinností stanovených zákonem č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZPKT“), právními předpisy jej provádějícími a přímo použitelnými předpisy Evropské unie v oblasti činností na finančních trzích.

Podle § 12e ZPKT je obchodník s cennými papíry povinen při nakládání s investičními nástroji zákazníka zavést opatření k ochraně vlastnického práva zákazníka, zejména pro případ úpadku obchodníka s cennými papíry, a dále je povinen mít ověřenou přiměřenost opatření přijatých za účelem ochrany majetku zákazníka auditorem; o ověření přiměřenosti přijatých opatření vypracuje auditor zprávu, kterou poskytne České národní bance. Auditor provádí ověření přiměřenosti přijatých opatření v rozsahu § 116a odst. 2 vyhlášky č. 163/2014 Sb. o výkonu činnosti bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 163/2014 Sb.“), a § 2 – 7 vyhlášky České národní banky č. 308/2017 Sb. o podrobnější úpravě některých pravidel při poskytování investičních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 308/2017 Sb.“).

V rámci výkonu dohledu podle výše uvedených právních předpisů Česká národní banka identifikovala pochybení obchodníků s cennými papíry v oblasti ukládání majetku zákazníků v evidencích třetí osoby odděleně od majetku obchodníka s cennými papíry spočívající ve volbě nesprávného typu majetkového účtu. Podle zjištění České národní banky auditor nesprávně vyhodnotil vhodnost typu majetkového účtu nebo se touto záležitostí vůbec nezabýval. Česká národní banka považuje za vhodné seznámit Komoru auditorů se svými názory týkajícími se této oblasti, jelikož výběr vhodného typu majetkového účtu má významný vliv na určení vlastnictví zákaznického majetku v případě úpadku obchodníka s cennými papíry. Podle názoru České národní banky by proto měla být do postupů pro ověřování přijatých opatření auditorem zahrnuta také kontrola typů majetkových účtů používaných pro ukládání zákaznického majetku, neboť bez této kontroly nelze řádně splnit povinnost stanovenou v § 116a odst. 2 písm. f) vyhlášky č. 163/2014 Sb., a při této kontrole by měl auditor zohlednit dále uvedený přístup.

ZPKT v případě centrální evidence cenných papírů a na ni navazující evidence předpokládá pouze dvoustupňovou evidenci majetkových účtů (u centrálního depozitáře cenných papírů mohou být zřízeny účty vlastníků i účty zákazníků, v na ni navazující evidenci mohou být vedeny pouze účty vlastníků – viz § 94 odst. 2 a 3 ZPKT). Samostatná evidence a na ni navazující evidence je obdobně strukturovaná s výjimkou možnosti zřízení účtu zákazníků v navazující evidenci, pokud evidence dále pokračuje do zahraničí (viz § 94 odst. 4 a 5 ZPKT). S účtem vlastníka je spojena vyvratitelná domněnka, že osoba, na jejímž účtu je investiční nástroj veden, je vlastníkem dotyčného investičního nástroje (§ 527 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále jen „OZ“). U účtu zákazníků platí, že osoba tam uvedená není vlastníkem investičních nástrojů a vede investiční nástroje pro druhé (§ 528 odst. 2 OZ). Podmínky pro ukládání investičních nástrojů zákazníků na účtu u třetí osoby upřesňuje § 3 vyhlášky 308/2017 Sb., který v odstavci 1 písm. c) požaduje zabezpečení oddělení investičních nástrojů zákazníka v evidencích třetí osoby od investičních nástrojů obchodníka s cennými papíry a osoby, u které jsou uloženy, pomocí jmenovitě určených účtů nebo jiným srovnatelným způsobem.

Z výše uvedeného vyplývá, že cenné papíry zákazníků je možné uložit na **úctu vlastníka vedeného na jméno zákazníka** (v centrální, navazující nebo samostatné evidenci) nebo **na účtu zákazníků vedeného na jméno obchodníka s cennými papíry** (v centrální nebo samostatné evidenci). Uložení cenných papírů zákazníků na účtu vlastníka vedeného na jméno obchodníka s cennými papíry v centrální, samostatné nebo navazující evidenci Česká národní banka nepovažuje za přijatelný postup pro ochranu majetku zákazníků, a to i přes existenci vyvratitelné domněnky vlastnictví podle § 527 odst. 2 OZ, neboť vyvracení domněnky vlastnictví významně komplikuje a zpomaluje proces vydávání majetku zákazníků stanovený v § 132 ZPKT a je spojeno s rizikem nepříznivého výsledku pro zákazníky.

Česká národní banka dále uvádí, že prozatím neexistuje rozhodnutí soudu, ze kterého by vyplývalo, že evidence majetku zákazníků na účtu vlastníka vedeném na jméno obchodníka s cennými papíry ve spojení s jednoznačným určením konkrétního účtu vlastníka, na němž mají být evidovány investiční nástroje zákazníků, ve smlouvě o úschově a správě investičních nástrojů uzavřené mezi obchodníkem s cennými papíry a třetí osobou a s navazující interní evidencí obchodníka s cennými papíry může vyhovět požadavkům na zabezpečení oddělení investičních nástrojů zákazníka „jiným srovnatelným způsobem“ jak je uvedeno v § 3 odst. 1 písm. c) vyhlášky 308/2017 Sb.. Podle názoru České národní banky lze zabezpečení oddělení investičních nástrojů výše popsaným „jiným srovnatelným způsobem“ uplatnit pouze v případě investičních nástrojů vedených v evidenci u zahraničních subjektů, a to výjimečně tam, kde podmínky vedení evidence neumožňují použití jmenovitě určených účtů.

Na základě výše uvedeného Česká národní banka žádá Komoru auditorů, aby s obsahem tohoto stanoviska seznámila své členy.

Ing. Ondřej Libosvár
ředitel odboru dohledu odborné péče
podepsáno elektronicky

Mgr. Martin Malich
vedoucí referátu dohledu tržní transparence
podepsáno elektronicky